

Festlig spelmansstämma under helgen på Malma hed.

Stor tillslutning med prins Wilhelm som hedersgäst. Spelmän i åldern 11—87 år. Landshövding Hammarsköld förrättade prisutdelningen.

Sörmlands spelmansförbunds nionde spelmansstämma blev i allo lyckad med ovanligt god tillslutning och ett utmärkt program. Inte mindre än ett och ett halvt tusental personer besökte stämman. Sedan Österåkers gamla vackra brudmarsch spelas upp vid den resliga majstången på Malma hed, förklarade förbundets högt värderade ordförande, den entusiastiske Ivar Hultström från Floda, Sörmlands spelmansförbunds nionde spelmansstämma öppnad och hälsade alla besökare välkomna. Herr Hultström vände sig även till Malmköpings styresmän, som upplåtit den vackra platsen för stämman. I sitt hälsningsanförande riktade han sig särskilt till köpingens styresman, trafikchef Anders Larsson, som med råd och dåd bistått förbundets ordf. Hr Hultström erinrade också om betydelsen av de gamla låtarnas bevarande. Så spelade Hälsingepojkarna upp en marsch och festen var öppnad. Under särskild lekledare företogos ringlekarna kring majstången och för musiken svarade samtliga närvarande spelmän. Efter lekarna samlades man i gymnastikförbundets lägerhydda, där Anna-Greta från Delsbo och Bergsman från Ljusdal berättade bygdehistorier, sjöngo och spelade fiol under publikens bifall. Därpå följde uppspelning av gamla låtar av de olika anmälda sörmlandsspelmännen. Första man som fick träda in för prisnämnden (bestående av professor S. Kjellström, redaktör Olof Andersson, folkskollärare G. Wetter och godsägaren Seth Carlsson) var C. F. Persson, Järna, 74 år, som är både sångare och fiolist. P. spelade brudmarsch och polska från Stora Malm Därpå fattade Frans Pettersson, Södertälje, som är 84 år, stråken, spelade en

Ivar Hultström.
Spelmansförbundets ordförande.

brudmarsch och polska från Taxinge. Knut Jansson, Bålgviken, 14 år, spelade brudvals och vals. En sörmlandsspelman, Hjalmar Björklund, Oxelösund, 67 år, spelade med vanlig säkerhet en polska från Björkvik och en dito från Gotland samt en polska efter framlidne spelmannen Melker Andersson i Husby. Karl Eriksson Hällberga, 46 år, och Bror Nyzell, Ärla, 28 år, spelade stycken av

den kände framlidne »Skansenspelmannen» Alfred Eriksson, Gölstorp, Ärla. Gustav Olsson, Julita, 53 år, och hans son spelade »steklåt» från Lerbo och polska från Forssa. Nils Bergholm, Eskilstuna, 38 år, föredrog polskor. Så kom turen till de båda i Vingåkersdräkt klädda systrarna Dagmar och Ann-Mari Johansson från Katrineholm, vilka spelade brudmarsch från Julita och vals från Floda. Dagens siste uppspelare under midsommaraftonen var Hugo Pettersson, Eskilstuna, 45 år, vilken spelade en gånglåt och en vals, som han själv komponerat.

Efter uppspelningen framträdde musikdirektör John Norrman, Eskilstuna, på estraden, lika vitklädd som någonsin Sven Lilja, och förklarade, att nu skulle allsången börja. Den inleddes med sörmlandssången, »Känner du landet» och fortsattes med några andra sånger. Programmets sista punkt var allmän dans under musik av samtliga spelmän. Dansen trädde så med liv och lust till ettiden på natten.

Midsommardagen började festligheterna kl. 1, då man hade förlagt det hela till köpingens idrottsplats »Malmaheden», vilken fylldes till sista sitt- och ståplats och dessutom togo en hel del plats ute på planen. Sedan herr Hultgren förklarar dagens festligheter öppnade, fortsatte uppspelningen från föregående dag. Sedan prisnämnden tagit plats stegade den äldste anmälda spelmannen fram med sin fela och trollade fram en hambo och två valser från Frustuna. Det var G. A. Blomqvist fr. Frustuna, 87 år gammal, men stråken och fiolen klarade han som en yngling. Så fick man se ett gammalt bekant anlete från alla de föregående

spelmansstämmorna, nämligen »farbror Bergström, Tystberga», med sitt vita böljande skägg och 84 år på nacken. Han spelade gladeligen upp en brudmarsch som han lärt av sin farfar och vilken denne spelat åtskilliga gånger i Frustuna kyrka. Så kom hans specialnummer, »Gökpolskan», hälsad av publikens livliga applåder. Dagens yngsta musikanter slog så publiken med förvåning, nämligen 11-åriga Mariann Andersson från Flen, som spelade ett par polskor från Värmland. Karl Eriksson, Hälleforsnäs, 82 år, spelade polska och gammal vals, Erik Ljunggren, Trosa, 66 år, spelade två trevliga polskor. Sven Andersson, Åkers Styckebruk, 50 år, spelade polska och vals. Axel Andersson, Blacksta, 28 år, spelade egna kompositioner gånglåt och vals. K. A. Blomqvist, Eklången, 67 år, o. son till den 87-åriga Blomqvist från Frustuna, spelade en polska från Ärla, och så spelade och sjöng han en visa som hans farmor brukade sjunga. Anton Jansson, Järna, 50 år, spelade polska och vals. Evald Andersson, Björnlunda, spelade tillsammans med sin broder Hjalmar Veiner, Älvsjö, en brudmarsch och valsen »kärningträtan». Vidare spelade Karl Strand och Olof Lindqvist, Eskilstuna, gånglåt och polska. Gustav Andersson och hans son, Holger Andersson, Fogdö, resp. 55 och 14 år. Så kom turen till Gustav Lodin och Elis Geden, Älvsjö, vals och polska från Floda. Två kände spelmän, nämligen Rich. Ahlberg, Sköldinge, och Sven Forsberg, Vadsbro, uppträdde därpå. Ahlberg spelade först en polska efter folkskolläraren Appelvist i Vadsbro och Forsberg en polska, varpå de gemensamt spelade ett stycke. Slutligen spelade en kvartett av spelmän. Dessvärre hade vid detta laget molnen tätat på himlakupan och det började regna. Publiken hänvisades då till lägerhyddan, där programmet fortsatte.

Rektor Sven Kjersén från Wiks folkhögskola höll här ett stämmingsfullt anförande om betydelse av de gamla låtarnas tillvaratagande och uttryckte sin stora glädje över allt vad han får höra här under sitt besök vid spelmansstämman.

Så blev det åter allsång under direktör Norrmans ledning varpå följde en paus på att par timmar.

När man sedan åter råkades i den rymliga lägerhyddan hade spelmansförbundet glädjen att hos sig se prins Wilhelm, som med några gäster hade anlät från Stenhammar.

Representanter för en hembygdsförening och ett folkdanslag från Delsbo, sammanlagt ett 60-tal personer, inbjödo till övervarande av ett gammalt hälsingebröllop. Vid bröllopet uppfördes den förnämliga 100-åriga Ringlåten d. v. s. en hel ceremoni av ringlekar och polskor, varvid man till sist dansade kronan av bruden. Ledare för denna del av programmet var Anna-Greta från Delsbo.

Den gamle riksspelman Burman, vilken innehar guldfiolin, trakterade sin fela inför den talrika publiken av hjärtans lust. Under festmåltiden vid bröllopgården pågick, i vilken ett stort antal s. k. »knutare» deltog, anlände till festligheterna landshövdingen och fru Bo Hammarsköld Efter bröllopfesten lämnade prins Wilhelm stämman efter att ha inbjudit Delsboborna till ett besök vid Stenhammar

Så var det åter direktör Norrman som slog stämgaflöden och inledde dagens sista allsångsstund. Efter denna vidtog prisutdelningen. Ett anförande hölls av professor Sven Kjellström, vari han betonade spelmansförbundets goda organisation och dess välorganiserade verksamhet. Tal. uppmanade spelmännen att särskilt hålla sig till den sörmländska musiken vid uppspelningarna och i övrigt. Det var emellertid med glädje och tillfredsställelse tal, lyssnat till allt vad spelmännen presterat.

Prisutdelningen förrättades därpå av landshövding Hammarskjöld.

Efter prisutdelningen framhöll landshövdingen att det för honom varit en stor glädje att få vara med om detta midsommarfirande och få förrätta prisutdelningen. Landshövdingen lovordade den musik som här förekommit och som i mycket var ett arv från vårt folk i gångna tider. Till slut utbringade landshövdingen ett fyrfaldigt leve för de prisbelönade spelmännen, varpå »Du gamla, du fria» sjöngs. Dagens festligheter avslötos med dans och lekar kring majstången på Malma hed samt uppspelning av hälsingespelmännen jämte berättande av bygdehistorier på idrottsplatsen, och till sist all-

män dans i lägerhyddan till musik av samtliga spelmän.

Under de båda dagarna hade man glädjen att vid festen få skåda många besökande klädda i nationaldräkter från olika socknar och landskap inom Sverige.

Prislistan

hade följande utseende: (Samtliga spelmän erhöles spelmansförbundets diplom). Svenska Ungdomsringens spelmansmärke (Riksspelmansmärket) tilldelades i silver Rickard Ahlberg, Sköldinge. I brons utdelades till Hugo Pettersson, Eskilstuna, Sven Forsberg, Vadsbro, Hjalmar Björklund, Oxelösund, Karl Eriksson, Hällberga, J. H. Thorsell, Skogstorp, Gustav Olsson, Skogstorsstugan, Julita. Till Nils Bergholm, Eskilstuna, överlämnades diplom för gott spel och goda låtar. Axel Andersson, Vadsbro, erhöles diplom för ådagalagt intresse för folkmusik. Annmari Johansson Katrinholm erhöles diplom för vårdat spel och ådagalagt intresse för folkmusiken. Axel Andersson, Husby, diplom för troget bevarande av gamla låtar.

Två extrapris utdelades till den äldste och yngste deltagaren i spelmansstämman. Sålunda tilldelades G. A. Blomqvist Frustuna, 87 år (fruktskål), samt yngste deltagaren 11-åriga Mariann Andersson Flen (blomvas).

Följande spelmän, som utförde solospel fingo emottaga pris nämligen: 1) Hjalmar Björklund, Oxelösund (Eskilstuna Kurirens hederspris. Tennskål), 2) Hugo Pettersson, Eskilstuna (ett fat av rent silver samt tidningen Folkets pris till bästa Eskilstunaspelman. Nysilverfat). 3) A. F. Bergström, Tystberga (disponent Harald Axbergs, Eskilstuna, hederspris, en tennstänka). 4) Nils Bergholm, Eskilstuna, (Nya hotellets i Malmköping hederspris). 5) K. A. Blomqvist, Eklången (en bonbonnière). 6) A. Andersson, Blaxta, (nysilverfat). 7) Erik Ljunggren, Trosa (ljusstakar i malm, antik stil). 8) Karl Eriksson, Hälleforsnäs (kandelabrar av tenn). Så utdelades följande pris till samspelarna. 1) Rickard Ahlberg, Sköldinge och Sven Forsberg, Vadsbro (var sin tennstänka). 2) Gustav Olsson och hans son Nils Olsson, Skogstorsstugan, Julita (spelmansförbundets pris, en fiollåda jämte stråke). 3) Karl Strand och Olof Lindqvist, Eskilstuna (var sin tennstänka). 4) Evald Andersson, Björnlunda, och Hjalmar Veiner, Älfsjö (var sin bägar av tenn).

Samtliga hälsingespelmännen tilldelades som minne var sitt exemplar av den av förbundet utgivna notsamlingen för två fioler, jämte förbundsmärket i silver, vilket även tilldelades Johan Burman, länsspelman från Hundsjön i Övre Norrland.